

Jaarverslag Vogelwerkgroep Vliegvlug 2023

Foto voorpagina Martin Roomer

Inhoud	pagina	2
Voorwoord	pagina	3
Weersomstandigheden	pagina	4
Uilen	pagina	5
Kerkuilen	pagina	5
Koekange en De Wijk	pagina	6
Gemeente Meppel	pagina	7
Wanneperveen	pagina	7
't Hoge Land	pagina	8
Mastenbroek	pagina	9
Hooghalen	pagina	9
Steenuilen	pagina	11
Koekange	pagina	11
Nijeveen	pagina	13
Veendijk	pagina	13
Bosuilen	pagina	13
Visdiefjes	pagina	14
Weidevogels	pagina	17
Kleine plevieren	pagina	19
Nestkastjes	pagina	20
Torenavalken	pagina	24
Slechtvalken	pagina	25
Oeverzwaluwen	pagina	27
Tweeloo	pagina	28
Noord II	pagina	30
Ringen	pagina	32
Bijeneters	pagina	34

Voorwoord

Dit seizoen kunnen wij terugkijken op een afwijkend seizoen. Het is een druk jaar geweest voor de bestuursleden zowel voor de stichting als privé. Ook enkele vrijwilligers kregen te maken met andere bezigheden, zodat sommige activiteiten uitgesteld moesten worden. Toch kunnen wij terugkijken op een goed seizoen. Zeer belangrijk is natuurlijk de inzet van onze vrijwilligers. Bij het ontbreken ervan worden tal van beschermingsmaatregelen en activiteiten zoals het ophangen en schoonmaken van nestkasten niet meer gedaan en zullen de aantallen van diverse broedvogels in ons werkgebied terug lopen.

Het natte voorjaar speelde de weidevogels in de kaart. De temperaturen echter bleven achter zodat de start van het weidevogelseizoen wat later was dan normaal. Verrassend was, althans in ons werkgebied, de vroege start van de kerkuilen. Ook het krachtige herstel van het aantal broedparen was opmerkelijk. De droogte in juni was niet optimaal voor de oeverzwaluwen. Ook de nieuwe aanplant bij de zwaluwwand had te lijden onder de droogte. Kortom zorgen de wisselende weersomstandigheden ervoor, dat sommige vogelsoorten er baat bij hebben en dat andere vogelsoorten last hebben van de bepaalde weersomstandigheden. Een bijkomstigheid voor onze vogelwerkgroep is dat er soms grote verschillen van broedresultaten zijn te zien in vergelijking met andere jaren.

In de loop van de jaren is er natuurlijk veel veranderd in zowel bewoond gebied als het platte land. Uitbreidingen van industrieterreinen en woonwijken zal ten koste gaan van bepaalde vogelsoorten. Het is echter jammer dat de nieuwe bebouwing weinig of geen kansen heeft voor broedvogels. Ons inziens worden er te weinig toepassingen aangebracht in de nieuwe bebouwing die kansen bieden voor diverse vogelsoorten. Het is een uitdaging voor onze vogelwerkgroep om te kijken naar mogelijkheden om de biodiversiteit op nieuwbouwlocaties te vergroten.

Weersomstandigheden (gegevens KNMI)

De weersomstandigheden kunnen zeer bepalend zijn voor het broedsucces van vogels. Ook kunnen de weersinvloeden invloed hebben op de start van het broedseizoen. Daarom een korte samenvatting van de weersomstandigheden van de maanden maart, april, mei en juni.

De maand maart

Maart was zeer nat, vrij zacht en somber. Met een gemiddelde temperatuur van 7,0°C tegen normaal 6,5°C was maart vrij zacht. Maart kende een zonnige, vrij koude en droge start. Vanaf 12 maart werd er zachtere lucht aangevoerd. Op 13 maart kregen wij te maken met de eerste storm die nogal wat schade veroorzaakte. Daarna kregen wij een periode van zacht en wisselvallig weer. Op 26 en 27 maart winterse buien en op veel plaatsen lichte vorst. Maart kende geen warme dagen en was zeer nat te noemen. De zon scheen beneden normaal zodat wij over een sombere maand kunnen spreken.

De maand april

Koel, nat en een normale hoeveelheid zon. Met een gemiddelde temperatuur van 8,7°C tegen normaal 9,8°C was april koel met een koud, droog en zonnig begin. Begin april lagen de temperaturen rond normaal. Daarna volgde een periode met nachtvorst en zonnig weer. Vanaf 10 april kregen wij een wisselend weertype. April kende weinig warme dagen en meer vorstdagen. Het regende vaker dan normaal met een normale hoeveelheid zonuren. April was een natte maand evenals januari en februari met wisselende zonnige en sombere periodes.

Maand mei

Mei was droog, normale temperatuur en vrij zonnig met wisselend koele en warmere periodes. De eerste helft van de maand was nat te noemen. Lokaal was er door onweersbuien wateroverlast. Enkele

bevrijdingsfestivals werden afgelast. De tweede helft van de maand kregen wij te maken met wind uit noordelijke richting met overwegend temperaturen onder normaal en hadden wij overwegend droog weer. Het aantal zomerse dagen (>20°) lag lager dan normaal. De maand wei was vrij zonnig te noemen.

Maand juni

Deze maand was recordwarm, recordzonnig en zeer droog. Sinds 1901 was dit de warmste juni. Van de warmste junimaanden (wat bekend is vielen er 7 in de afgelopen 10 jaar. De maand kende 16 zomerse dagen en 2 tropische dagen. De laatste 5 dagen van juni was het minder zonnig en warm. In de kustprovincies viel nagenoeg geen regen. Het oosten en zuidoosten viel nog wat neerslag. Lokaal waren er wel onweersbuien met veel neerslag. Juni was de zonnigste maand sinds de waarnemingen met de meeste zon in Zeeland. Normaal is 214 zonuren maar dit jaar hadden wij gemiddeld 328 zonuren.

Uilen

Kerkuilen

Voor de kerkuilen kunnen wij dit seizoen terugkijken op een vrij goed jaar. De twee voorgaande jaren waren ronduit slecht te noemen. Vooral het jaar 2021 was slecht te noemen met een lichte verbetering in het jaar 2022. Het jaar 2021 was een jaar om niet te vergeten. Tijdens de controle van de nestkasten in de polder Mastenbroek troffen wij geen enkele bewoonde nestkast aan. Sterker nog, na een hele dag op pad geweest te zijn, hadden wij slechts één kerkuil aangetroffen. Zeer benieuwd waren wij hoe het dit seizoen zou vergaan.

Voorgaande jaren werden de broedgevallen van het hele werkgebied vermeld. Dit jaar hebben wij ervoor gekozen om eens een overzicht te maken per deelgebied. Vermeldingswaard zijn de ontwikkelingen per jaar van een bepaald gebied. Verschillen in bodemgesteldheid zijn in ons

werkgebied groot. Wij hebben veen, klei, keileem en zandgronden en dit kan onderling soms grote verschillen brengen. Je zou kunnen stellen dat, wanneer de broedresultaten in ons werkgebied op bijv. de zandgronden goed of slecht zijn, dit in andere soortgelijke gebieden ook geldt. Toch zitten er jaarlijks tussen soortgelijke gebieden ook weer verschillen, al zijn die niet erg afwijkend. Kortom een boeiend verschijnsel waar nog geen duidelijk antwoord op is.

Verloop van het broedseizoen

Dat het dit jaar anders zou verlopen in vergelijking met de twee voorgaande jaren werd eind april al duidelijk. Wij kregen namelijk een melding van de aanwezigheid van grote jongen in een nestkast. Dit was bijzonder vroeg in het seizoen. Op 2 mei hebben wij een controle uitgevoerd en er bleken 4 forse jongen aanwezig te zijn. Door de jonge vogels te wegen en te meten kunnen wij ook de leeftijd vast stellen. Het oudste jong had een leeftijd van 46 dagen. Nu wil dit niet zeggen dat in alle nestkasten al jongen aanwezig zijn, maar wij hebben wel een paar nestkasten gecontroleerd en hier bleek het broedstadium of jongenstadium overeen te komen met die van de voorgaande jaren. Op 20 mei kregen wij weer een melding van grote jongen in een nestkast. Hier bleken maar liefst 6 jongen aanwezig te zijn waarvan de oudste al 50 dagen oud was. Deze melding was de aanleiding om maar te starten met de controles van alle nestkasten. Normaal was dit begin juni. Dat dit jaar over het algemeen de kerkuilen eerder in het seizoen waren begonnen met de eileg werd al gauw duidelijk. In een flink aantal nestkasten stonden de jongen eind mei al op het punt van uitvliegen. Daartegenover hadden wij ook nog kerkuilen die zaten te broeden maar dit waren er niet veel. Positief is dat wij aanzienlijk meer nestkasten hebben die bezet zijn door de kerkuilen.

Gebied Koekange en de Wijk

In het gebied de Wijk en de Stapel hebben Jan Stolte en Thijs Travaille zich ingezet voor de uilen en in het gebied Koekange hebben Eduard van de Vegt, Erwin Kuiper en Hilbert Folkerts het beschermingswerk verricht.

Vorig jaar was het slecht gesteld met de kerkuilen in dit gebied. Slechts één broedgeval in Koekangerveld was het resultaat. Wel was er een nestkast bezet met torenkraaien en één met torenvalken. Bij de familie Pool brachten de kerkuilen elk jaar wel jongen groot maar het oude rieten dak werd vervangen waardoor de kerkuilen ook op dit adres het voor gezien hielden. Zeer benieuwd waren wij hoe dit broedseizoen in Koekange zou verlopen.

Dit werd in de maand mei al duidelijk. Zoals vermeld in het bovenstaande schrijven kregen wij van de familie Broekhuizen op 11 mei bericht van jonge kerkuilen in de nestkast. Deze nestkast was zelf opgehangen en nu voor het eerst hadden zij een broedgeval. Zij hadden zelf even in de nestkast gekeken en telden 5 jonge al vrij grote jongen aan. Op 20 mei werd een afspraak gemaakt om de jongen te ringen. Onder belangstelling van de omwonenden, die allemaal een berichtje gekregen hadden, werd de nestkast gecontroleerd. Er zaten echter geen 5 jongen in maar 6 jongen. Door de jongen te meten en te wegen krijgen wij ook inzicht in de leeftijd van de jongen. Daar de kerkuilen na het leggen van een paar eieren al beginnen te broeden, komen de eieren die ze later leggen natuurlijk ook later uit. Bij grote legsels, bijv. vanaf 5 eieren, zie je soms ook grote leeftijd verschillen onder de jonge kerkuilen. Bij de familie Broekhuizen was dit zeker het geval. De jongste kerkuil was 30 dagen oud en daarentegen was de oudste maar liefst 50 dagen oud.

Op 4 juli kregen wij een melding dat er op de Koekangerdwarsweg een kerkuil midden op de dag op een gazon stond. Normaal gesproken geen gedrag van een kerkuil. Een omwonende kon de geringde

uil zo pakken en het nummer aflezen. Het was een jong die dit seizoen bij de fam. Broekhuizen was geringd. De conditie van de vogel was slecht. De omwonende heeft de uil op een hoge en veilige plek in een schuur weggezet en in een later stadium was deze verdwenen. Hoe het verder met deze uil is afgelopen weten wij niet.

Bij de fam. Winkel werd de nestkast vorig jaar bezet door torenkraaien. Dit jaar had een paartje kerkuilen toch weer hun intrek genomen tot de nestkast. Maar liefst 5 grote jongen waren er aanwezig. Deze zijn op 16 juni geringd. Bij de familie Pool, waar vorig jaar geen broedgeval van kerkuilen was, zaten dit jaar ook 5 grote jongen in de nestkast.

Aan de Stapel hadden wij dit jaar weer een broedgeval. Tijdens de eerste controle door Jan en Thijs waren er maar liefst minimaal 5 jongen aanwezig. Deze waren nog te klein om te ringen en op 15 juni is er weer een controle uitgevoerd. Er waren nog 3 jongen aanwezig. De conditie van de jongen was echter niet goed en het ringen hebben wij achterwege gelaten. De oorzaak van de ontwikkeling van dit broedgeval is onduidelijk. Misschien is één van de ouders gesneuveld of het voedselaanbod is gekelderd. Op een ander adres troffen Jan en Thijs één ei aan. In een later stadium hebben de uilen het voor hier gezien gehouden.

Bij één adres zitten al jaren kerkuilen in de nok van de boerderij. Hun nestplaats is in een oude pijp van de hooiblazer. Voor ons een onbereikbare plaats maar volgens de bewoners waren er wel jongen uitgevlogen.

In totaal hadden wij in dit gebied 4 broedgevallen. Er zijn 16 jongen uitgevlogen en van één broedgeval is het aantal onbekend.

Pas geboren uiltjes

Gebied gemeente Meppel

In dit gebied hebben de heren Jans Bijker, Henry Pastoor en Hilbert Folkerts zich bezig gehouden met de uilen. Vorig jaar was het, zoals al eerder aangegeven, slecht gesteld met het aantal broedgevallen in dit gedeelte van ons werkgebied. Door meldingen van bewoners, waar een nestkast was geplaatst, kregen wij te horen dat er dit jaar kerkuilen werden gezien of gehoord. Ook werden nu voor het eerst op drie locaties in Nijeveen, waar het afgelopen jaar nestkasten waren geplaatst, kerkuilen waargenomen. De voortekenen gaven aan dat het dit seizoen weleens succesvoller kon verlopen dan de voorgaande twee jaren.

Tijdens de eerste controle van de nestkasten op 27 mei bleek dit ook zo te zijn. In Nijeveen waren nu voor het eerst de nestkasten bij de families Klaassen, Visser en Knol bezet. Bij de familie Klaassen waren al 6 grote jongen aanwezig die ook geringd zijn. Verder werden er nog 4 bezette nestkasten aangetroffen. Hierin bleken eieren of kleine jongen aanwezig. Op 9 juni is er een tweede controle uitgevoerd. In één nestkast zaten 2 jongen en in een andere nestkast 6 jongen. De andere nestkasten zijn in een later stadium nog een keer gecontroleerd. In totaal hadden wij in Nijeveen dit jaar 7 broedgevallen, waarvan er 6 geslaagd zijn. In totaal zijn er 25 jongen uitgevlogen. Van één nestkast, waar 5 eieren aanwezig waren, is het broedsel mislukt. De reden hiervan is onbekend.

In de Schiphorst hadden wij dit jaar één broedgeval. Tijdens de eerste controle op 7 juni bleken er 5 zeer grote jongen, die op het punt van uitvliegen stonden, aanwezig. Op een ander adres zit al jaren een paartje kerkuilen in een nestkast. Ook dit seizoen waren ze weer aanwezig. Het bijzondere van dit broedpaar is, dat ze tot op heden niet tot een broedgeval zijn gekomen. De reden is onbekend, maar het vermoeden bestaat dat de voedselsituatie niet toereikend is om jongen groot te brengen. Het kan zijn dat de aanwezigheid van de vele ooievaars (nestkast in de buurt van de Lokkerij) de oorzaak is van het niet beginnen met de eileg.

In Broekhuizen troffen wij begin juni een nestkast met 5 vliegvlugge jongen aan. Volgens de bewoners vlogen er 's avonds al meerdere uilen rond de boerderij. Dus hier verlieten de jongen in de avond al de nestkast om vervolgens 's morgens nog terug te keren naar de nestkast.

Wanneperveen

In dit gebied hebben Jans Bijker, Gert Visser en Hilbert Folkerts zich ingezet voor de kerkuilen.

In Wanneperveen hadden wij dit jaar 2 broedgevallen. Vorig jaar is er bij de familie Brals een kast verplaatst. De jaren ervoor werd deze kast altijd bezet door een paartje kerkuilen. Dit jaar echter hielden ze het voor gezien. Ook aan de Zomerdijk hadden wij dit jaar geen broedgevallen. Bij de familie Visser waren in eerste instantie wel kerkuilen aanwezig. Later in het voorjaar toonden een paartje torenvalken veel interesse voor de nestkast. Deze waren ook begonnen met de eileg. Tijdens een controle van de nestkast bleek er één ei van de torenvalken aanwezig te zijn. In juni bleken de torenvalken verdwenen. Dit jaar heeft de nestkast dus niets opgeleverd.

Bij de familie v.d. Berg hadden wij de afgelopen jaren geen broedgeval van de kerkuil. In de kapschuur hadden de bewoners de zolder uit de schuur verwijderd, zodat er nu een open ruimte ontstaan is. Voordeel was dat het nu waarschijnlijk voor de kerkuilen aantrekkelijker geworden is, want dit jaar was er weer een broedgeval. Tijdens de controle vlogen er al uilen in de schuur en in de nestkast waren nog 2 jongen aanwezig. Dit was ook een vroeg broedgeval. Wij weten dus niet hoeveel jongen er oorspronkelijk in de nestkast aanwezig waren maar het moeten er minimaal 4 geweest zijn.

In een nestkast in een schuur van Natuurmonumenten troffen wij ook al grote jongen aan. In eerste instantie dachten wij dat het om 3 jongen ging. Na het ringen van de drie jongen werden deze teruggeplaatst in de nestkast en toen kwamen wij erachter dat er nog 4 jongen in een hoekje van de nestkast zaten. Dus in totaal waren hier maar liefst 7 jongen aanwezig.

't Hoge Land

In dit gebied, waar wij vorig jaar ook wat nestkasten van de Kerkuilenwerkgroep de Noordwesthoek hadden overgenomen, bleken een fors aantal nestkasten bezet. Jans Bijker, Gert Visser en Henry Mooiweer en Hilbert Folkerts hebben de controles uitgevoerd. Zoals eerder vermeld in dit artikel werden de eerste jongen al op 2 mei geringd. Later in mei hebben wij de overige nestkasten gecontroleerd. Hieruit bleek het grote verschil in het stadium waarin de broedgevallen verkeerden. Aan de Barsbeek hadden wij bijv. een nestkast met grote jongen terwijl er in een naburige nestkast nog eieren aanwezig waren. Kortom, wij waren genoodzaakt om er meerdere controles op uit te voeren. Op 10 juni konden wij van diverse nestkasten de jongen ringen. Bij de familie Mooiweer, Jonkman en Rook respectievelijk 5, 5 en 4 jongen ringen. Op 13 juni zijn bij de familie Tomson en Apperlo allebei 5 jongen geringd. Bij de familie Middelhof waren 6 jongen aanwezig, bij de familie Kamp 3 jongen en bij familie de Jong ook 3 jongen. Bij de nestkast van de familie Rook zaten er al uilen in de schuur. Deze hadden de nestkast al verlaten. Er vlogen minimaal 5 jongen rond maar het daadwerkelijke aantal jongen kan natuurlijk hoger zijn geweest. Ook troffen wij een nestkast aan met 8 eieren. Tijdens een later controle van de nestkast bleken deze verdwenen. Waarschijnlijk heeft predatie een eind gemaakt aan dit broedgeval.

In totaal hadden wij in dit gebied 10 geslaagde broedgevallen en één mislukt broedgeval. In dit gebied zijn minimaal 39 jongen uitgevlogen.

Grote belangstelling tijdens het ringen van de jonge kerkuilen

Mastenbroek

Vorig jaar hadden wij in dit gebied 4 broedgevallen. Het is een polder waarin er grote verschillen zijn tussen het aantal broedgevallen. Het ene jaar een enkel broedgeval, het volgende jaar bijna alle

nestkasten bezet. Dus waren wij zeer benieuwd hoe het dit jaar zou gaan. Luuk Buit, Henk Kroes, Jans Bijker, Henk Jan de Boer en Hilbert Folkerts hebben in dit gebied de nestkasten gecontroleerd. Wij kregen een melding van de Henk Kroes, die in de polder enkele nestkasten controleert, dat er in één van zijn nestkasten al grote jongen aanwezig waren. Op 22 mei zijn hier dan ook de eerste 4 jongen van dit gebied geringd. Nog een aantal nestkasten zijn gecontroleerd met als wisselend resultaat. Bij één nestkast waren al zeer grote jongen en er was zelfs een nestkast met 9 eieren. Bij de familie de Boer troffen wij nog één uil in de nestkast aan. Het kan dus zijn dat het nog een achtergebleven jong is en dat de rest van de jongen al is uitgevlogen. In totaal hadden wij 7 nestkasten bezet. Op 2 adressen weten wij niet of er jongen zijn grootgebracht. De kerkuilen maakten geen gebruik van de nestkast en de vermoedelijke broedplaats is voor ons niet te controleren.

Hooghalen

Uit Hooghalen kregen wij bericht dat er flink wat nestkasten bezet waren. Bert Wolbers en Klaas Oostenbrink controleerden in dit gebied de nestkasten. Van één nestkast waren de jongen in mei al zo groot dat deze niet geringd zijn. Op 20 juni werden van 3 nestkasten de jongen geringd. Een zeer bijzondere ervaring. Op het eerste adres zaten maar liefst 7 jongen in de nestkast. Normaal gesproken is dat al een fors aantal maar het kon nog beter. In de nestkast van het tweede adres troffen wij maar liefst 8 jongen aan. Bert en Klaas wisten echter ook te vertellen dat ze een nestkast hadden met maar liefst 11 eieren. Op het derde adres waren 5 jongen aanwezig. Op 17 juni zijn er 3 kerkuilenkasten gecontroleerd waarvan wij de jongen konden ringen. Van 3 nestkasten zijn respectievelijk 5, 4 en 5 jongen geringd. Van de nestkast met 11 eieren zijn uiteindelijk 4 jongen uitgevlogen. In totaal zijn er in dit gebied van 7 nestkasten 37 jongen uitgevlogen. Een gemiddelde van 5.3 uitgevlogen jong per nestkast is hoog te noemen.

Overzicht van alle broedgevallen

Locatie	resultaat
Roskamp	4 jongen uitgevlogen
Kroes	4 jongen uitgevlogen
Broekhuizen	6 jongen uitgevlogen
Winkel	5 jongen uitgevlogen
Prins	6 jongen uitgevlogen
Oosterveen	2 jongen uitgevlogen
Klaassen	6 jongen uitgevlogen
Natuurmonumenten Reeënweg	7 jongen uitgevlogen
Natuurmonumenten Ronduite	5 jongen uitgevlogen
Lub	5 jongen uitgevlogen
Mooiweer	5 jongen uitgevlogen, later 1 dood
Jonkman	5 jongen uitgevlogen
Rook	4 jongen uitgevlogen
Apperlo	5 jongen uitgevlogen
Pierik	6 jongen uitgevlogen
Pelleboer	4 jongen uitgevlogen
Fuite	5 jongen uitgevlogen
Frion	6 jongen uitgevlogen
Tomson	4 jongen uitgevlogen
v.d. Berg	Minimaal 4 jongen uitgevlogen
v.d. Linde	5 jongen uitgevlogen
A de Boer	5 jongen uitgevlogen

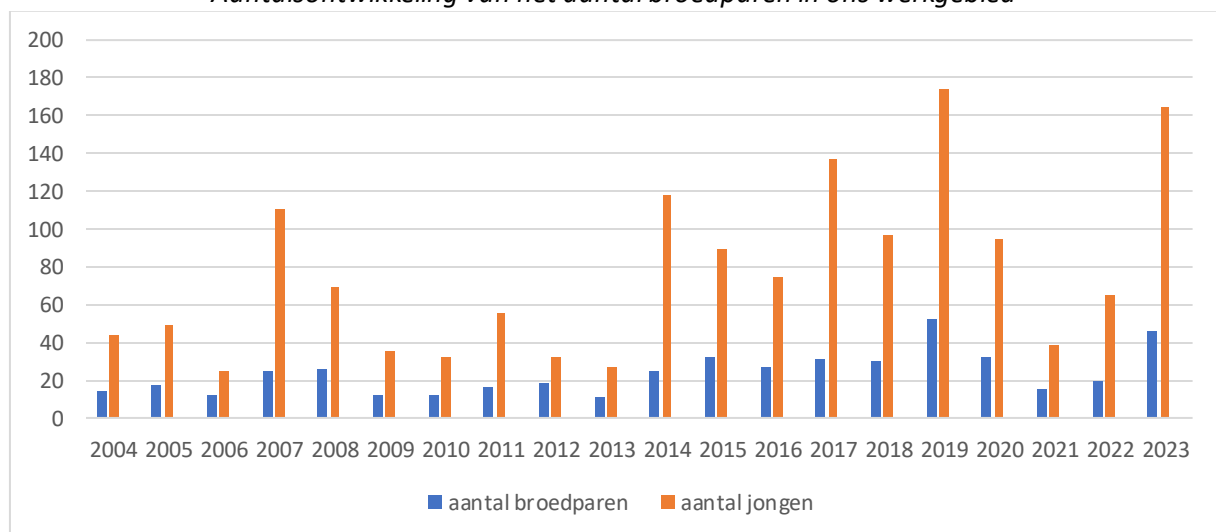
Visser	3 jongen uitgevlogen
Middelhof	6 jongen uitgevlogen
Spijker	4 jongen uitgevlogen
Wittendorp	5 jongen uitgevlogen
Snijder	2 jongen uitgevlogen
Pool	5 jongen uitgevlogen
De Boer	Minimaal 5 jongen uitgevlogen
Rook	Minimaal 5 jongen uitgevlogen
De Jonge	3 jongen uitgevlogen
Aalbers	5 jongen uitgevlogen
Kamp	3 jongen uitgevlogen
v. Zandwijk	3 jongen uitgevlogen
v. Boxum	Nest onbereikbaar, onbekend hoeveel jongen
Vos	Nest onbereikbaar, onbekend hoeveel jongen
Mispelaar	Nest onbereikbaar, onbekend hoeveel jongen
Spans	8 eieren, niet uitgekomen
Knol	5 eieren, niet uitgekomen
Hanewald	1 ei, niet uitgekomen

In totaal zijn er van 34 nestkasten minimaal 155 jongen uitgevlogen. Dit is een gemiddelde van ruim 4,5 uitgevlogen jong per nestkast. Van 4 nestkasten is het resultaat onbekend en de broedsels van 3 nestkasten zijn mislukt. Totaal van het aantal legsels, dus inclusief onbekend en mislukt bedraagt 41 broedgevallen.

Tweede broedgevallen

In de maand september hebben wij nogmaals een controle van de nestkasten uitgevoerd. Vooral de kasten, waar al vroeg in het seizoen grote jongen aanwezig waren, hadden onze aandacht. Deze controle was niet zonder succes. In 4 nestkasten waren de kerkuilen weer opnieuw begonnen met het leggen van eieren.

Aantalsontwikkeling van het aantal broedparen in ons werkgebied

Kogelronde buik van dit jonge uiltje uit een tweede legesel

Wij troffen bij Natuurmonumenten aan de Ronduite 2 jongen aan, bij de familie Roskamp 4 jongen, bij de familie Aalbers ook 4 jongen. Bij de familie Lub lagen er 5 eieren in de nestkast maar dit broedgeval is afgebroken. De uilen hielden het voor gezien en de eieren zijn niet uitgekomen. Op 30 september kregen wij nog een melding vanuit Koekange. Half september keken de bewoners van de schuur in de nestkast en er bleken nog 2 grote jongen aanwezig. Deze zijn volgens de bewoners uitgevlogen. In totaal hadden wij dus 5 tweede legsels waarvan er 12 jongen zijn uitgevlogen.

Steenuilen

Voor de steenuiltjes was het een redelijk jaar. Op de vaste locaties waren ze weer aanwezig in zowel Koekange als Nijeveen. De bezetting van de nestkasten in ons werkgebied is redelijk stabiel. Van een toename is echter niet te spreken. Ondanks het ophangen van ruim 20 nestkasten op nieuwe locaties in de afgelopen jaren blijven wij bij het aantal broedparen die wij daarvoor ook al hadden. Door geluidsinventarisaties kunnen wij het aantal broedparen redelijk goed vaststellen. Buiten de locaties waar nestkasten hangen en waar ook al jaren steenuiltjes voorkomen, treffen wij ook steenuilen aan die geen gebruik maken van de nestkast. Deze broeden waarschijnlijk op een locatie bijv. onder pannen of een andere holte in een gebouw of boom.

Ontwikkelingen Koekange

In Koekange kregen wij in het vroege voorjaar een melding van uiltjes op een erf. Het was bij ons bekend dat in deze regio een paartje steenuilen aanwezig was. Daardoor zijn hier 3 jaar geleden 2 nestkasten opgehangen op veelbelovende locaties. Tot op heden echter werden van de nestkasten geen gebruik gemaakt. De bewoners, die de uiltjes regelmatig bij hen in de tuin zagen vliegen, wist nu te vertellen dat de uiltjes met grote regelmaat bij een houtstek wegkwamen. De nestlocatie is echter niet gevonden.

Eind september kregen wij een melding van de aanwezigheid van jonge kerkuilen in een nestkast. Deze melding betrof een locatie die 100 meter verwijderd was van de bovengenoemde locatie waar de steenuilen constant aanwezig waren. Deze bewoners wisten te vertellen dat de steenuiltjes in het voorjaar constant in de kerkuilenkast zaten en dat er waarschijnlijk ook in is gebroed. Het zou dus kunnen zijn dat na het waarschijnlijke broedgeval van de steenuiltjes de kerkuilen de kast hebben overgenomen en hier ook tot broeden zijn gekomen. Ook uit Koekangerveld kregen wij een melding van steenuiltjes. Een steenuiltje werd regelmatig gezien in een kapschuur. Doordat het broedseizoen al verlopen was, hebben wij niet kunnen vaststellen of ze hier in de buurt ook gebroed hebben. In augustus is er wel een nestkast geplaatst. Wij kunnen niet afdwingen of de steenuilen ook gebruik van de nestkast gaan maken in het broedseizoen van volgend jaar maar de mogelijkheid is geboden. Bij de familie den Otter hadden wij dit jaar meer succes dan vorig jaar. Vorig jaar gooide een bijenvolk roet in het eten. Volgens de familie zou het weleens kunnen zijn dat de uiltjes hun intrek hadden genomen in een kerkuilenkast, die vorig jaar in de kapschuur was geplaatst. Bij de eerste controle bleek echter dat de kast onbewoond was en dat ze weer plaats getrouw in de steenuilenkast zaten. Dit jaar brachten de steenuiltjes 4 jongen groot. De kerkuilenkast bleef onbezet, maar werd wel door de steenuilen gebruikt als tijdelijk verblijf.

Op een andere locatie, waar vorig jaar het nest gepredeerd werd door een steenmarter, hadden ook dit jaar de uiltjes weer pech. Ze hadden onder de nok van een schuur deze plek als nestplaats gekozen. Wij kregen echter de melding dat in juni dode jongen op de grond onder de nestlocatie lagen. Waarschijnlijk zijn de temperaturen in de nok onder de platen zo hoog opgelopen dat de jongen er van ellende uitgesprongen zijn. In totaal waren er 5 jongen aanwezig. Er zal gekeken moeten worden naar een plek waar de steenuiltjes veilig hun jongen kunnen groot brengen.

Van twee nestkasten zijn jongen uitgevlogen. Verder zijn er 7 territoria vastgesteld. Er hangen wel nestkasten, maar de uiltjes hebben waarschijnlijk een vaste nestlocatie en verkiezen deze plek boven een nestkast.

Ontwikkelingen Nijeveen

Evenals voorgaande jaren hadden wij dit seizoen 3 nestkasten bezet. Verder is er nog een paartje aanwezig waarvan wij de nestplaats niet weten. Dus in totaal hebben wij hier 4 broedparen. Van één nestkast werden 3 jongen geringd en van de andere twee nestkasten werden 4 jongen geringd. Van de onbekende nestplaats is niet bekend hoeveel jongen er zijn uitgevlogen.

Veendijk

Op de Veendijk zat in de nestkast, die ook de voorgaande jaren met wisselend succes bezet was, ook nu weer een paartje steenuilen. Tijdens de eerste controle troffen wij 5 eieren aan. Bij de tweede controle had echter een marter zich toegang verschaft tot de nestkast en was het met het broedgeval afgelopen. Een grote teleurstelling was echter ook, dat een volwassen steenuil was gesneuveld. Wij vonden in de nestkast namelijk slagpennen van een volwassen uil. De bewoner van het pand, waar de steenuiltjes broedden, zal marter werende maatregelen treffen.

Bosuilen

De bosuilen in Dickninge hebben een andere broedlocatie gevonden. In de bekende beuk, waar ze jaren hebben gebroed, waren ze niet meer aanwezig. Wij kregen een melding (Jitse Schadenberg) dat er een jonge bosuil op een andere locatie op de grond tegen een boomstam zat. Na enig speurwerk ontdekten wij een holte in een beuk die waarschijnlijk als nestplaats had gediend. Een paar avonden later is er weer een bezoek gebracht aan dit gedeelte van het landgoed. Uit naburige bomen lieten jonge bosuilen hun geluid horen zodat wij kunnen aannemen dat er zeker drie jongen zijn uitgevlogen.

Op de Havelterberg wil het de bosuilen niet lukken om hier hun jongen groot te brengen. Ondanks dat wij de nestkasten minder toegankelijk hadden gemaakt voor marters, weten ze toch toegang te krijgen tot de nestkast. In eerste instantie troffen wij een bezette nestkast aan met 5 eieren. Bij de tweede controle bleken de eieren op een paar gedeelten van de eieren na verdwenen. Ook de voorgaande jaren hadden de bosuilen met dit fenomeen te maken. Er zal gekeken moeten worden naar een meer marter werende oplossing.

Jonge bosuilen in een nestkast

Visdiefjes

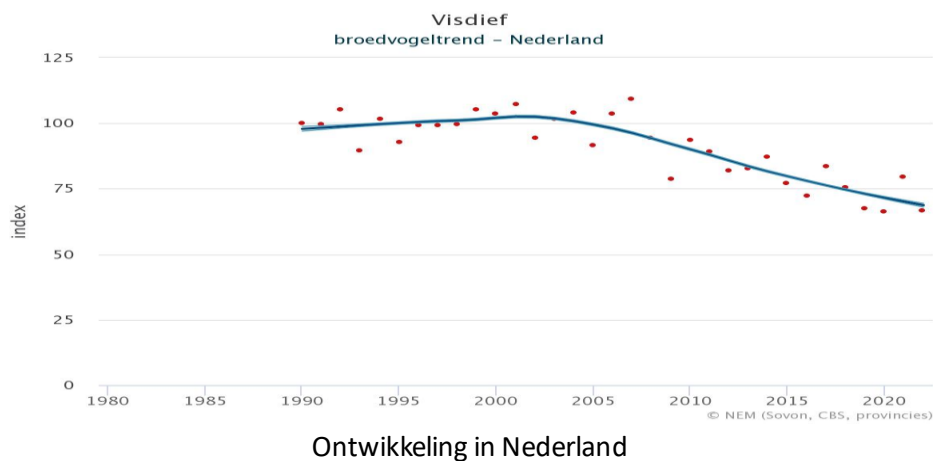
De laatste jaren lezen wij in de dagbladen steeds vaker artikelen van dak broedende visdiefjes en meeuwen. Onlangs werd er nog een foto geplaatst van meeuwen die er een rotzooi van maakten bij naast de container gezette vuilniszakken. Wat het laatste betreft is het natuurlijk niet de vogel die de overlast aanricht. Vuilnis naast een afvalcontainer lokt nu eenmaal vogels en ongedierte aan. Het is natuurlijk de mens die in dit soort gevallen de overlast veroorzaakt. Wat betreft de dak broedende meeuwen ligt het verhaal een stuk moeilijker. Vroeger werd de kuststrook en dan met name de duinen gebruikt als broedplaats voor de meeuwen (en natuurlijk ook andere vogelsoorten). De enorme toename van vooral het vossenbestand langs de kust heeft ertoe geleid dat deze vogels nagenoeg geen kans hadden om hun eieren uit te broeden. De nesten werden gepredeerd en na verloop van tijd kozen de meeuwen voor een veiliger oplossing om hun nesten te maken. Dat werden dus in eerste instantie de daken (vooral die met grind zijn voorzien) in de kustplaatsen, die als vervangende en vooral veilige broedplaats werden uitgekozen. Nu zie je ook dat de laatste jaren er een verspreiding is richting het binnenland. In sommige gevallen veroorzaken deze vogels overlast. Bewoners en aanwonenden hebben last van de uitwerpselen en soms, vooral als de vogels jongen hebben, agressief gedrag omdat de vogels hun jongen verdedigen. Het resultaat is dat de mensen gaan klagen en de wens naar voren brengen om het de vogels onmogelijk te maken om op daken te kunnen broeden.

Het weren van de vogels op deze plaatsen te weren zal gevolgen hebben voor het bestand. In eerste instantie werden de vogels vooral verjaagd door de vos. Vervolgens zoeken ze een alternatieve en veilige nestplaats. Wanneer wij deze nestplaatsen nu ook weer weghalen door wat voor ingreep dan ook, moeten de vogels weer een andere locatie zoeken. Waar moet dat dan zijn? Oplossing zou zijn om gebieden, die qua biotoop gunstig zijn voor dit soort vogels, ontoegankelijk te maken voor vossen. Afschermen door een raster zou een oplossing kunnen zijn. Nadeel is echter dat Nederland vol komt te

staan met dit soort rasters. Voor de weidevogels wordt in sommige gebieden al gewerkt met rasters. Voor de wolf wordt, vooral ter bescherming van schapen, ook al een afrastering toegepast. Moeten wij de duinen nu ook afrasteren om de op de grond broedende vogels te beschermen? De vraag die overblijft is, pakken wij de oorzaak bij de bron aan of gaan wij veelvuldig over tot het afrasteren van bepaalde gebieden. Bij uitblijvende maatregelen zullen bepaalde vogelsoorten in aantal afnemen of hun heil in andere gebieden zoeken. De visdiefjes in Meppel broeden op een plat dak op het industrieterrein. Er is geen bewoning in de directe omgeving zodat de visdiefjes voor weinig of geen overlast zorgen.

Verloop van het broedseizoen;

Dit jaar werden de eerste 2 visdiefjes op 15 april waargenomen. De daaropvolgende dagen werden er meer gezien. Bij de broedlocatie duurde het echter nog tot eind april. Vanaf die tijd kon je al enkele visdiefjes boven het dak zien rondvliegen. Vanaf begin mei werd waargenomen dat ze ook weer van de broedlocatie gebruik gingen maken. Daar er nog steeds sprake was van de vogelgriep, was het niet vanzelfsprekend of wij het aantal broedparen van de voor liggende jaren zouden halen. Meldingen van vooral dode kokmeeuwen gaf aan dat de vogelgriep bij ons in de directe omgeving van grote invloed zou kunnen zijn op het toekomstige aantal broedparen. Vanaf 1 mei groeide het aantal visdiefjes. Vanaf 8 mei werd er territoriaal gedrag vertoond. Kraaien werden verjaagd wat dus betekende dat de eerste visdiefjes hun nest hadden gemaakt of dat er zelfs al eieren aanwezig waren. De voorgaande jaren werd het dak rond half mei voor het eerst bezocht. Ook dit jaar werd besloten om het dak op 16 mei voor het eerst te betreden. Om tot een zo nauwkeurige telling te komen van de aantallen broedende vogels moeten wij wel een bezoek brengen aan de kolonie. Omdat het dak een opstaande rand heeft van ongeveer 70 cm. hebben wij geen andere mogelijkheid om de broedende vogels vast te stellen. Opnames met een drone zou een oplossing kunnen zijn, maar tijdens het verloop van het seizoen lopen er van de eerste broedsels al jongen rond, terwijl de latere visdiefjes nog zitten te broeden. Dit geeft ook weer een vertekend beeld van de daadwerkelijke aantallen. Tijdens dit eerste bezoek troffen wij 11 nesten met eieren aan. Vanaf dit moment bezochten wij de kolonie om de week. Op deze manier konden wij nauwkeurig de aantalsontwikkeling van de kolonie volgen. Op 26 mei werden er 47 nesten aangetroffen, op 2 juni 54 nesten, op 19 juni 60 en op 3 juli kwamen wij in totaal op 62 nesten. Op 19 juni werden ook de eerste jongen aangetroffen en deze zijn geringd. Door te proberen alle jongen te ringen, krijgen wij een goed overzicht hoe groot het aantal jongen is. Dit jaar hebben wij in totaal 106 jongen van een ring kunnen voorzien. Nu zijn er natuurlijk altijd wel een paar jongen die de dans ontspringen om geringd te worden. Dus het werkelijke aantal jongen kan iets hoger zijn maar dit is marginaal.

Net uit het ei gekropen visdiefjes

Gegevens van de kolonie
62 nesten aanwezig
12 eieren niet uitgekomen
13 jongen dood
8 vervollegsels
9 legsels mislukt
106 jongen geringd

Omdat wij waarschijnlijk 8 vervollegsels hadden komen wij op 54 broedparen. Daarvan zijn 9 legsels mislukt. Het aantal geslaagde broedgevallen is dus 45 stuks. Maximaal kunnen deze 135 jongen voortbrengen. Aangezien er ook 13 jongen zijn doodgegaan en 12 eieren niet uitgekomen, komen wij netto op 110 jongen. Hiervan zijn er 106 geringd, dus slechts 4 jongen zijn niet van een ring voorzien. Omdat er, volgens onze berekening 54 broedparen aanwezig waren en deze 110 jongen hebben voortgebracht, komen wij op een gemiddelde van maar liefst 2,03 uitgevlogen jong per broedpaar. Landelijk gezien een zeer hoog percentage.

Foto Martin Roomer

Terugmeldingen van geringde vogels;

Interessant is te weten waar “onze” visdiefjes blijven. Door deze vogels van een ring te voorzien, krijgen wij iets meer zicht op hun trekgedrag. Dit jaar werden er enkele ringen van visdiefjes afgelezen met behulp van een telescoop. Dit geeft soms verrassende resultaten te zien. Zo was er bijv. een visdief, die geringd was op 27 juni 2014 in Meppel. De ring werd dit jaar op 15 juli afgelezen in Almere. Deze vogel had dus de leeftijd van 9 jaar bereikt. Voor zover bekend is door de oudste visdief een leeftijd bereikt van maar liefst 33 jaar oud. Verder werden er nog 2 geringde vogels in Medemblik aangetroffen en 1 in Borgsweer. Het betrof allemaal levende vogels. Verder zijn de ringen van 2 visdiefjes afgelezen in Afrika in de buurt van Dakar.

Weidevogels

Voorgaande jaren maakten wij melding via onze jaarverslagen dat het met de weidevogels in ons werkgebied niet goed ging. Toch wordt er in het begin van het broedseizoen in maart met enthousiasme gestart met het zoeken van de nesten van de weidevogels. Een redelijk aantal nesten wordt dan gevonden in een bepaald gebied. Later in het seizoen zie je steeds meer nesten verdwijnen. Predatie ligt hieraan ten grondslag. Ondanks dat er een aantal boeren positief staan ten opzichte van de weidevogels en ook daadwerkelijk meewerken aan het beschermen van de nesten tijdens hun werkzaamheden, zien wij de aantallen teruglopen. Nu is de basis van een goed weidevogelgebied in onze omgeving natuurlijk niet goed. Sterk ontwaterde kavels met te monotone begroeiing ligt hieraan ten grondslag. Voor kieviten en soms een tureluur heeft dit gebied nog wel kansen. Ook de wulp en de scholekster treffen wij soms nog wel aan in ons werkgebied.

Jonge scholeksters

Verloop van het broedseizoen

De heren Jelmer Bakker, Herman en Bonne Bus en Jans Bijker hebben zich dit seizoen ingezet voor de weidevogels. In het gebied aan de Dekkersweg werden in maart de eerste kievitsnesten gevonden. In eerste instantie leek het erop dat wij ongeveer op hetzelfde aantal broedvogels zouden uitkomen als de voorgaande jaren. Op één kavel vonden wij in het verloop van het seizoen maar liefst 10 legfels van de kievit. In april was dit aantal nog 3 stuks. Predatie lag hieraan ten grondslag. In de aangrenzende kavels werden ook nog enkele kievitsnesten gevonden, die redelijk gespaard bleven. In totaal zijn de eieren van 8 kievitsnesten uitgekomen. In een later stadium probeerde ook een scholekster nog een poging om zijn eieren uit te broeden, maar ook deze werden gepredeerd. Van de 8 kievitsnesten, waarvan de eieren zijn uitgekomen, konden wij nog een paar weken vaststellen dat er jongen aanwezig waren. Iets later in het seizoen werd het opvallend stil in het gebied. Het was nog niet de tijd dat de jonge vogels konden vliegen. Omdat wij weten wanneer de eieren zijn uitgekomen, kunnen wij ook vaststellen wanneer er vliegvlugge kuikens in het veld aanwezig moeten zijn. Mogelijkheid is dat de jongen met de ouders verhuisd zijn naar andere percelen of de kuikens zijn gepredeerd. Het laatste ligt het meeste voor de hand. Vooral tijdens werkzaamheden op het land baart de aanwezigheid van de vele ooievaars, reigers, kraaien en meeuwen ons zorgen. Dit zijn de zichtbare predatoren omdat deze overdag actief zijn. Wij hebben natuurlijk geen zicht op wat er tijdens de nachtelijke uren door de weilanden loopt maar marters en vossen is vrijwel zeker. Al deze predatoren lusten wel een weidevogelkuiken, zodat de kans groot is dat de kuikens weinig kans hebben.

Achter de boerderij van de familie van Zandwijk aan de Nijeveense Bovenboer slaagde een wulp erin om zijn eieren uit te broeden, zodat wij toch nog enigszins van succes kunnen spreken.

Nest van een grutto

Het weidevogelgebiedje aan de Zomerdijk

Half maart werd er voor de eerste keer gekeken naar de aanwezigheid van weidevogels. Wat opviel was de aanwezigheid van tientallen ganzen en het nagenoeg ontbreken van de weidevogels. Ook geven wij al jaren aan dat er in het gebiedje door verschraling steeds meer pitrus verschijnt. Ganzen hadden zich tegoed gedaan aan het gras zodat dit zeer kort het voorjaar inging. Ook kwam de grasgroei pas laat in het voorjaar op gang, maar voor bijv. eenden waren er nauwelijks plaatsen om in het lange gras om in april hun nesten te maken. Dit had tot gevolg dat de vooral de kievit later in het seizoen begon met het leggen van eieren.

Pas op 7 april werden er kievitsnesten gevonden. Bijzonder te vermelden is dat er op die dag door Jelmer Bakker ook al 2 nesten met eieren van de tureluur werden gevonden. Dit was voor deze weidevogel vroeg in het seizoen. Het bleek zelfs dat dit de eerste gevonden tureluurnesten met eieren van Overijssel waren. In totaal zijn er 9 nesten van kieviten. 7 nesten van tureluurs, 10 graspieper, 3 wilde eend en 1 wulp gevonden. Het seizoen liep wat betreft de weidevogels lang door. De eieren van het laatste kievitsnest kwam op 5 juli uit.

De kleine plevieren hadden dit jaar geen succes. Bij de zandwinning aan de Bremenbergweg konden wij dit seizoen geen broedende plevieren ontdekken. Omdat de zandwinning in dit gebied op zijn eind loopt, wordt het zanddepot ook steeds kleiner. Dit zal dan ook de oorzaak zijn dat, voor zover wij weten, geen broedgevallen van plevieren ontdekt werden. Bij de Setheweg in Meppel ligt een braakliggend terrein waar onderverharding is aangebracht en dat omheind is met een afrastering. De laatste jaren broedt er een paartje scholeksters en een paartje kleine plevieren in dat gebiedje. Vorig jaar brachten de plevieren hier 3 jongen groot maar dit jaar hadden ze geen succes. Ok bij het bedrijf Aarnink

broedden de voorgaande jaren plevieren op het platte dak. Dit jaar echter konden wij geen broedgeval vaststellen.

Broedende kleine plevier

Nestkastjes

Dit jaar heeft een groep vrijwilligers van onze werkgroep in totaal 157 nestkasten gerepareerd, vervangen, schoongemaakt en gecontroleerd op broedsel. De nestkasten hangen grotendeels op de Havelterberg (126). Verder hangen er nestkasten bij de oeverwaluwanwand in Tweeloo (9) en bij de Oosterboerseweg (22). De locaties van de kastjes zijn in de afgelopen jaren nauwkeurig vastgelegd, zodat het nu met een overzichtskaartje, een app (pindrop) en gps vrij gemakkelijk is om de kastjes steeds weer allemaal terug te vinden.

De nestkasten worden vooral gebruikt door koolmezen en pimpelmezen. In toenemende mate worden de nestkasten ook gebruikt door bonte vliegenvangers en doorgaans ook door boomklevers. Wat is het toch leerzaam en gezellig om met een groepje mensen een paar uur door het bos te sjouwen en te zorgen, dat de vogels meer broedgelegenheid hebben.

Ook dit jaar bleek bij het schoonmaken van de nestkasten in maart, dat een deel van de kastjes door houtrot, diefstal en vernieling niet langer meer bruikbaar was. Landschapsbeheer Drenthe heeft toen 30 bouw pakketjes voor nestkasten geschonken, waardoor we veel van die kastjes nog voor het broedseizoen konden vervangen.

Het gezegde, dat in mei elke vogel een ei legt, klopt al lang niet meer. De meest mezen beginnen medio april al met hun broedsel. De controle van de kastjes eind april en begin mei leverde dan ook al een behoorlijk aantal nestjes met gedeeltelijke en mogelijk volledige broedsels op. Zo werd dit legsel met 15 eitjes aangetroffen op 27 april.

Nestje met 15 eitjes van de koolmees (foto Martin Roomer)

Dit jaar is ervoor gekozen om de registratie en de controles wat te vereenvoudigen. Voorheen hielden we bij hoeveel eitjes van welke soort we in de kastjes aantreffen en werden de kastjes daarna nog een keer gecontroleerd. Dit jaar hebben we ons er vooral op gericht om vast te stellen hoeveel van de nestkastjes bezet waren. Uit ervaring weten we immers wel, dat een volledig broedsel bij mezen uit minimaal 10 eitjes bestaat (ook dit jaar weer een nestje met 15 eitjes). Daarom hebben we bij de tweede controle in mei vooral de kastjes gecontroleerd, die bij de eerste controle nog leeg waren of alleen nestmateriaal bevatten. Bij die tweede controle waren er vooral nestjes bijgekomen van bonte vliegenvangers. Bonte vliegenvangers komen pas in april en mei in Nederland aan, als de mezen al bezig zijn met hun nesten. Ook opvallend was, dat er zowel vorig jaar als dit jaar geen nestkastengebruikt zijn door boomklevers. In de jaren daarvoor konden we steeds op minimaal 5 nestjes van boomklevers rekenen.

Jonge bonte vliegenvangers (foto Martin Roomer)

Dit jaar stonden we bij een nestkastje, dat door bonte vliegenvangers in gebruik was genomen voor een raadsel. Naast 4 blauwe eitjes van de bonte vliegenvanger lag in het kastje een bijna wit eitje, iets kleiner dan de andere eitjes. Besloten is om dat nestje wat intensiever te volgen. Een paar dagen later lagen er nog 2 blauwe eitjes extra bij en het witte eitje keurig in het midden.

Nest van bonte vliegenvanger en een wit eitje van ??? (foto Martin Roomer)

Bij de volgende controles waren er jongen al uit de eitjes gekropen, maar konden alleen jongen van de bonte vliegenvangers worden waargenomen. Ook in de weken daarna bleef het een raadsel waar dat witte eitje vandaan kwam. Het raadsel is helaas niet opgelost. Toen de jongen waren uitgevlogen, was er in het nestje niets meer terug te vinden van het witte eitje. Kennelijk worden de eiresten ook opgepeuzeld voor het aanmaken van kalk.

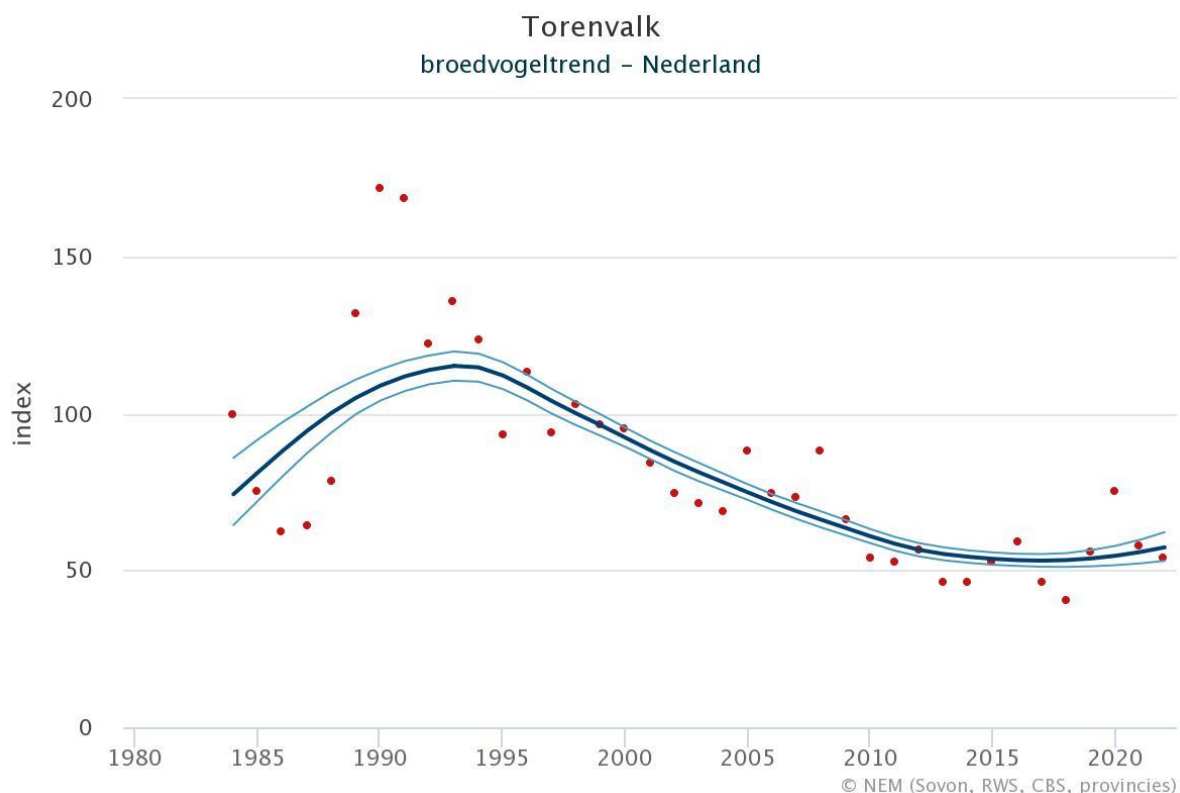
Van de 157 nestkasten zijn er dit jaar 95 (60%) gebruikt. Dat is ongeveer gelijk aan vorige jaren.

	Havelterberg	Tweeloo	Oosterboerseweg	totaal
mezen met eieren of jongen:	52	6	17	75

bonte vliegenvangers met eieren:	17	0	3	20
alleen nestmateriaal:	15	2	0	17
leeg:	42	1	2	45
totaal:	126	9	22	157

Torenavalken

De torenvalken deden het in sommige gebieden goed. In ons werkgebied troffen wij tijdens de eerste controle slechts enkele bezette nestkasten aan. In vergelijking met gegevens van andere werkgroepen bleef de bezetting van de kasten in onze omgeving achter. In totaal hadden wij 8 nestkasten bezet met een gemiddelde van 5 jongen per nestkast. In de Barsbekerbinnenpolder had een paartje torenvalken hun intrek genomen in een kerkuilenkast. Onbekend is hoeveel jongen er zijn uitgevlogen. Ook in het buurtschap Schoonvelde tussen De Wijk en Koekange troffen wij ook jonge torenvalken aan in een kerkuilenkast. Hier zijn 6 jonge valkjes uitgevlogen. Aan de Zomerdijk in Wanneperveen was in eerste instantie een paartje kerkuilen aanwezig bij hun nestkast. In een later stadium zijn de kerkuilen verjaagd en nam een paartje torenvalken hun intrek in de kerkuilenkast. Verder dan het leggen van een ei zijn ze echter niet gekomen en werd deze broedpoging door wat voor reden dan ook afgebroken. Bij de familie van Zandwijk waren in eerste instantie torenvalken aanwezig bij de nestkast. Voorgaande jaren nestelden torenkraaien in de kerkuilenkast. Deze nestkast werd dit jaar voor de eerste keer bezet door een paartje kerkuilen. De torenkraaien moesten dus een andere nestplaats zoeken. Deze werd ook gevonden en het werd de torenvalkkast zodat de torenvalken geen succes hadden op dit adres. Bij de fam. Duker hadden de valkjes eieren gelegd in hun nestkast. Echter werd dit legsel op onverklaarbare reden verlaten en dus zijn hier de eieren niet uitgekomen.

Slechtvalken

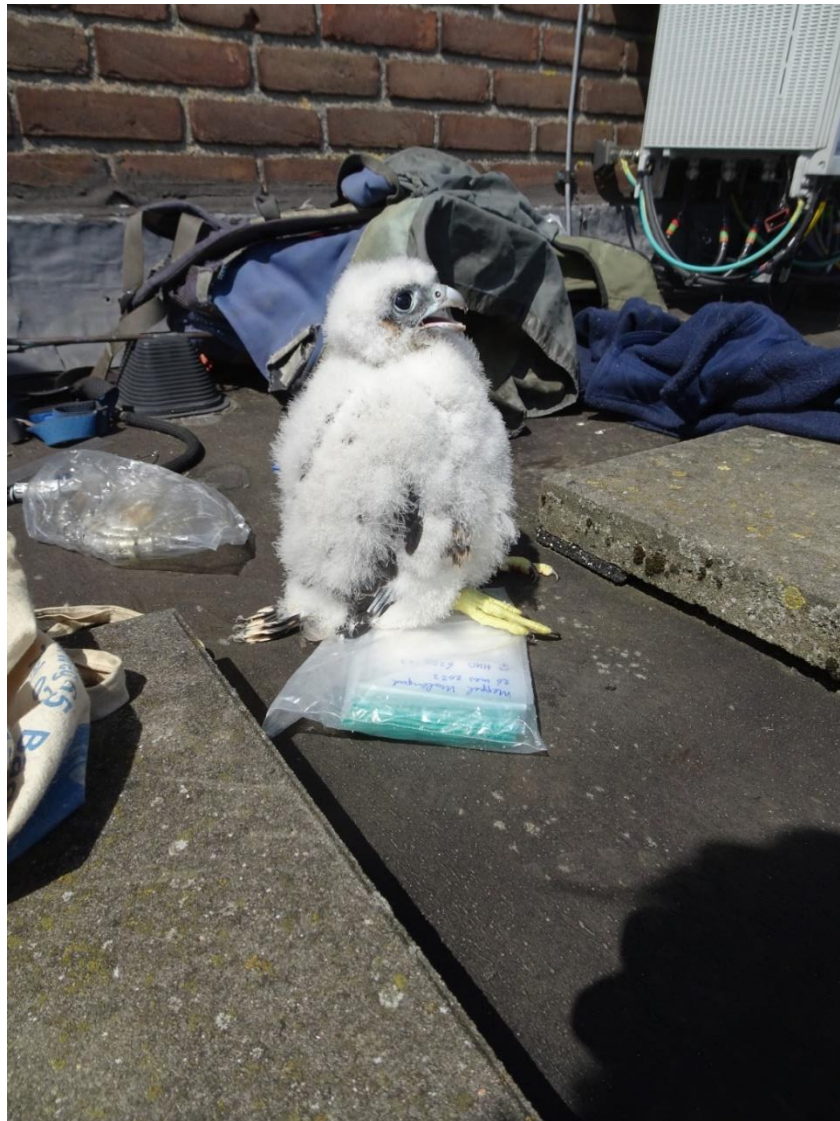
De slechtvalken hebben het de afgelopen jaren goed gedaan in Meppel. Op twee locaties dicht bij elkaar broedende slechtvalken kom je niet overal tegen. Dat er dan ook vanuit beide nestkasten ook jongen uitvliegen is natuurlijk best bijzonder te noemen. Wij waren dus benieuwd hoe het dit seizoen met de slechtvalken zou gaan. De ene locatie noemen wij de oude silo de eerste silo en de andere locatie de tweede silo.

Foto Martin Roomer

In de nestkasten blijven prooiresten en uitwerpselen achter, dus is het verstandig om de nestkasten voor het broedseizoen schoon te maken. Dit is op 23 februari gebeurd en de nestkasten zijn van nieuw grind voorzien. Ze maken zelf geen nest en gebruiken grind of kleine steentjes als nestmateriaal.

Op 9 maart kregen wij 's avonds echter een telefoontje van de beheerder van de oude silo. Er was een dode slechtvalk gevonden. Deze lag op de parkeerplaats bij de silo. Er werd afgesproken dat deze de volgende dag zou worden opgehaald. Het kan namelijk zijn dat ze gevochten hebben met een andere slechtvalk of dat bijv. de vogelgriep de valk fataal is geworden. De volgende morgen de slechtvalk opgehaald. Tot onze verbazing vertelde een medewerker van het bedrijf, dat ze deze morgen ook een tweede dode slechtvalk op een plat dak bij de oude silo gevonden hadden. Dus deze ook maar meegenomen. Het bleek om een mannetje en een vrouwtje te gaan. Beide vogels waren geringd. Er is contact gezocht met de slechtvalk deskundige Peter van Geneijgen, die de jonge slechtvalken bij ons al jaren van een ring voorziet. Deze was zeer geïnteresseerd in de dode slechtvalken en een paar uur later heeft hij de dode slechtvalken opgehaald. Deze dode vogels zijn onderzocht en ze bleken allebei besmet te zijn met de vogelgriep. Het zou kunnen zijn dat dit een spannetje was en dat ze een prooi gevangen hadden die besmet was. Wanneer ze daar allebei van gegeten hebben kan dat verklaren dat de vogels op zeer korte tijd van elkaar zijn doodgegaan.

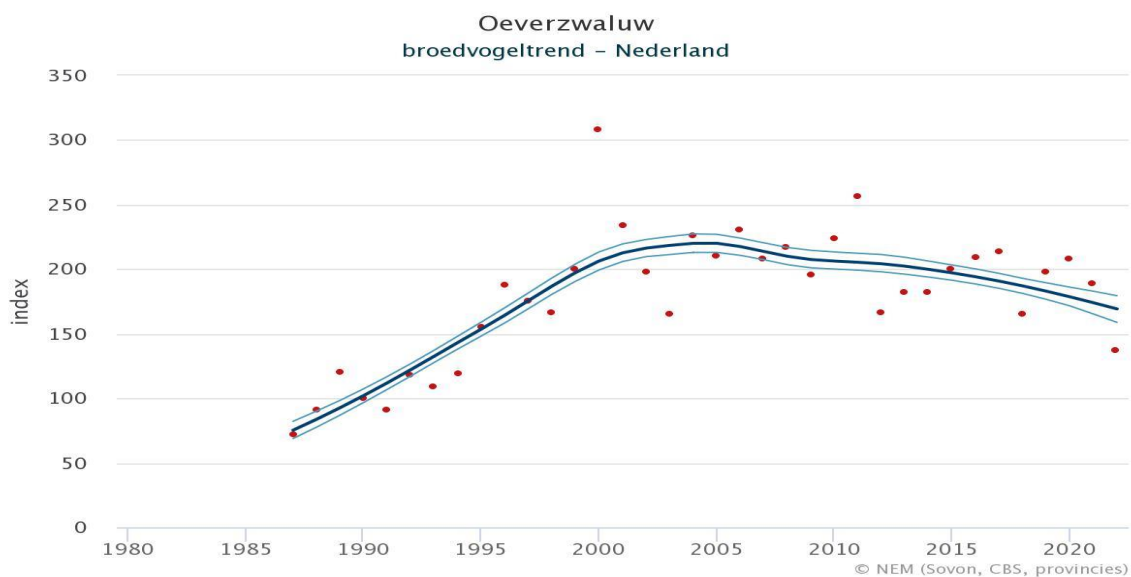
Jonge slechtvalk zit geduldig te wachten om geringd te worden

Onze verwachting was dan ook dat wij het dit jaar met 1 paartje slechtvalken bij de tweede silo moesten doen. Dit bleek echter anders te gaan. Een paar dagen later zagen wij toch weer een slechtvalk bij de oude silo en na weer een paar dagen zagen wij 2 slechtvalken. Omdat bij de nestkast op de andere locatie ook een paartje slechtvalken werd gezien, moest het dus om een nieuw paartje gaan. Verbazingwekkend is dat het wegvallen van waarschijnlijk een paartje slechtvalken binnen afzienbare tijd opgevuld wordt door nieuwe slechtvalken. Dat geeft aan dat er waarschijnlijk te weinig broedgelegenheid is voor de slechtvalken.

Begin maart zagen wij meer activiteit van de slechtvalken. Een teken dat het voorjaar begonnen was. Achter elkaar aanvliegen (baltsgedrag) en duidelijk interesse voor de nestkasten. Regelmatig waren ze nu te zien op het rooster voor de nestkast. Vanaf half maart zagen wij ook dat de slechtvalken de nestkast binnen gingen. Het zou dus niet lang meer duren voordat ze begonnen met het leggen van de eieren. Op 20 maart moest er op boven op het dak van de tweede silo korte tijd werkzaamheden verricht worden. Er is toen in de nestkast gekeken en daar lagen nu 2 eieren in. Bij de oude silo was het afwachten tot dat er signalen kwamen (prooiaanvoer) dat er jongen aanwezig moesten zijn. Op 13 mei hebben wij de nestkast gecontroleerd. Er waren 2 jongen en 2 eieren aanwezig. Nu konden wij plannen wanneer wij de jongen konden ringen. Op 26 mei werd de afspraak gemaakt met Peter en er zijn die middag 3 jonge slechtvalken geringd. Bij de tweede silo was de situatie helaas onveranderd. Er lagen nog steeds 2 eieren in de nestkast. De eieren hadden allang moeten uitkomen zodat dit broedgeval helaas is mislukt. Er werden op deze locatie nog wel waarnemingen gedaan van slechtvalken. Ook is er geen melding binnengekomen van het aantreffen van dode slechtvalken. De reden van dit mislukte broedgeval zal dus onbekend blijven.

Oeverzwaluwen

Het aantal Oeverzwaluwen nam in 2022 vrij sterk af (-27%). Deze afname vond vooral plaats in Gelderland en Limburg; zeven van de tien kolonies met een afname van meer dan 200 paren bevonden zich daar. De dynamiek is groot bij deze soort. Zo werden er ruim 40 nieuwe kolonies gemeld met een gezamenlijk aantal van 1905 paren. De grootste kolonie lag op de het hoofdeiland van de Marker Wadden (464 paren). In het hele gebied werden maar liefst 861 paren geteld, het hoogste aantal sinds de eerste broedgevallen in 2018 (119).

Het was dit seizoen in ons werkgebied een raar jaar wat betreft de oeverzwaluwen. Het droge weer in vooral de maand juni speelde de oeverzwaluwen niet in de kaart. Het is waarschijnlijk dat door het ontbreken van insecten de voedselsituatie slecht was.

Drukke van belang bij de wand (foto Martin Roomer)

Onderhoud beide zwaluwwanden

Wand Tweeloo

De oeverzwaluwenwand bij Tweeloo was aan groot onderhoud toe. Onder andere was er weer iemand (of meerdere personen) die de wand wilde versieren of meer ontsieren met graffiti. Ook liet op sommige plaatsen de oude verflagen los, zodat het er niet meer uitzag. Dus een opfrisbeurt was noodzakelijk. Dit plan is voorgelegd aan de Provincie die de eigenaar is van de wand en het omliggende gebiedje. Deze stemde in en wij konden beginnen met de werkzaamheden. Door een bedrijf werden de oude loszittende verflagen en dus ook de graffiti merendeels verwijderd. Muurverf werd aangeschaft en de wand werd van een nieuw laagje verf voorzien. Het zand achter de betonwand werd door middel van een minikraan afgegraven en opnieuw gevuld. Dit doen wij om de paar jaren. Door het zand om te woelen verdwijnen de oude nestgaten en nesten. Hierdoor worden de restanten van de legsels (ongedierte en evt. achtergebleven jongen) van vorig jaar verwijderd.

De wand zag er nu weer goed uit en de zwaluwen konden komen.

Ook het meertje, dat voor de wand aanwezig is, moest weer eens opgeschoond worden. Een mobiele kraan heeft het riet weggegraven en de kanten van het meertje ontdaan van opstand van wilg en els.

Wanneer wij dit niet doen dan groeit binnen afzienbare tijd het hele voorliggende gebiedje dicht en dat is voor de zwaluwen is dit geen goede ontwikkeling.
Eind maart waren alle werkzaamheden gedaan en nu zag de wand en het voorliggende gebiedje er weer goed uit.

Volop graafwerkzaamheden bij de wand op Tweeloo

Martin aan het werk om de wand weer een fris kleurtje te geven.

Wand industrieterrein Noord II

In maart is de wand op het industrieterrein Noord II door vrijwilligers onder handen genomen wat betreft het vullen van de nestgaten die de oeverwaluwen vorig jaar hebben gegraven. Een klus die op een morgen door 8 vrijwilligers werd geklaard. Voor de wand was het riet en opschot van wilg vrij hoog opgegroeid en diende verwijderd te worden. Jans Bijker heeft met behulp van een bosmaaier het riet voor de wand gemaaid en het nodige snoeiwerk verricht om de oeverwaluwen weer een vrije invliegroute te geven naar hun nestplaatsen. Ook werd de bovenkant van de zwaluwwand afgedekt met een zeil. Zo blijft het zand eronder droog en hebben predatoren van de bovenkant af geen

mogelijkheid om de nesten van de oeverzwaluwen uit te graven. Ook deze wand was nu klaar voor het komende broedseizoen.

Aanbrengen van het zeil boven op de wand

Verloop broedseizoen

Tweeloo

Op 29 maart werd de eerste oeverzwaluw bij de wand op Noord II gezien. De dagen daarna werden er geen zwaluwen gezien en op 8 april vlogen er 10 zwaluwen rond. Ook kregen wij te maken met een periode dat er geen oeverzwaluwen te zien waren. Wij moesten wachten tot ruim half april. Vanaf die tijd zagen wij het aantal duidelijk toenemen. Bij de wand op Tweeloo werden er op 19 april ongeveer 50 zwaluwen geteld. In het verloop van juni zagen wij echter de aantallen zwaluwen afnemen. De droogte zou de reden kunnen zijn van de terugloop van het aantal zwaluwen. In juli vlogen er nog enkele rond maar van een goed broedseizoen is op deze locatie geen sprake.

Noord II

Verrassend is dat de toename op Noord II langer op zich liet wachten. Eind april vlogen er op deze locatie nu ook tientallen rond en werd er al druk gegraven om hun nesten te maken. Op 1 mei telden wij al 86 gegraven nestgaten. Tot onze verbazing vloog er tijdens het tellen van de nieuwe nestgaten ook een ijsvogel uit een nestgang. Tot een broedgeval is het echter niet gekomen. Het bleef bij deze ene waarneming. Op 11 mei telden wij ruim 100 nestgangen en daarbij evenaarden de zwaluwen het aantal broedparen van vorig jaar. Uiteindelijk bleef de teller steken op 105 broedparen.

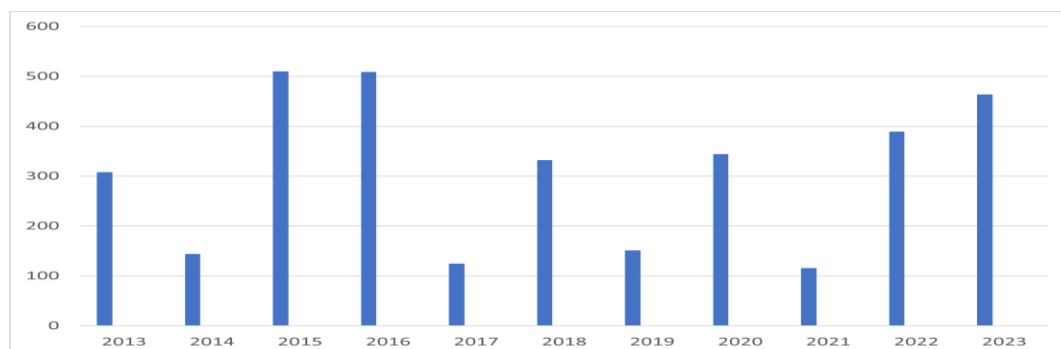
Ook op deze locatie zagen wij het aantal zwaluwen in het verloop van het seizoen afnemen, zodat wij ook hier niet van een goed broedseizoen kunnen spreken.

Bij de zandwinning aan de Bremenbergweg was een grote kolonie aanwezig. Op 7 mei werden hier maar liefst 186 nestgaten geteld. Op 20 mei was dit aantal gegroeid. Op 3 verschillende locaties hadden de oeverzwaluwen nu hun nesten gegraven en in totaal hadden wij nu 245 gegraven nesten. In juni is echter een wand ingestort. Toch waren er nu nog ongeveer 160 nesten aanwezig. Een mooi resultaat.

Bij de nieuw aangelegde rotonde vlakbij de zandwinning was ook een klein zanddepot. Ook hier hadden een aantal oeverzwaluwen hun nesten gegraven. Hier werden er maximaal 14 geteld.

In het totaal hadden wij dus maximaal 464 nesten geteld.

Aantalsontwikkeling van de oeverzwaluwen van de laatste 10 jaar in de gemeente Meppel. Wat opvalt is het grillige verloop van het aantal broedparen.

Ringen

Vermeldenswaard zijn altijd de gegevens van meldingen van ringen, die zijn teruggevonden bij dood aangetroffen vogels. Ook zijn er ringen die afgelezen worden bij levende vogels die aangetroffen worden in nestkasten. Bij een enkele vogel kan de ring met behulp van een verrekijker of telescoop afgelezen worden wanneer ze zich ergens ophouden, bijv. zittend op een dak, tak of gewoon op de grond. Bij kleinere vogelsoorten is dat moeilijk omdat de ringetjes klein zijn en de nummering niet is af te lezen. Ook bij vliegende vogels is het niet mogelijk om ringen af te lezen.

Hieronder de meldingen die wij ontvangen hebben van teruggevonden dode vogels of levende vogels van het afgelopen seizoen van november 2022 tot november 2023.

Kerkuil	geringd op 17-6 2022 aan de Topweg polder Mastenbroek Dood aangetroffen (verkeersslachtoffer) op 3-12-2023 bij de Werkerlaan in Hasselt.
Kerkuil	geringd op 11-7-2022 bij de Moespot Dood aangetroffen (verkeersslachtoffer) op 29-12-2023 in Ens
Kerkuil	geringd op 9-6 2022 in Hooghalen Aangetroffen in nest op 12-1 2023 in Rinsumageest
Kerkuil	geringd op 7-6-2017 in Kolderveen Dood aangetroffen (verkeersslachtoffer) op 12-2-2023 In Meppel
Kerkuil	geringd op 15-6-2016 in Laaghalerveen Levend aangetroffen in nestkast op 22-2-2023 in Drogeham.
Kerkuil	geringd op 29-6-2016 in Geelbroek Levend aangetroffen in nestkast op 5-5-2023 in Ekehaar
Steenuil	geringd op 4-6-2018 op de Veendijk Levend aangetroffen in nestkast op 8-5-2023 in Borgsweer
Kerkuil	geringd op 5-7-2018 in Busselte Dood aangetroffen op 14-7-2023 in Oldeholtspade (doodsoorzaak onbekend)
Visdief	geringd op 27-6-2014 in Meppel Levend, ring afgelezen op 26-7-2023 in Almere
Visdief	geringd op 3-7-2023 in Meppel

	Levend, ring afgelezen op 4-8-2023 in Medemblik
Kerkuil	Geringd op 27-6-2023 in Blokzijl
	Dood aangetroffen op 9-8-2023 bij de Duinweg in Blokzijl
Visdief	geringd op 30-6-2023 in Meppel
	Levend, ring afgelezen op 23-8-2023 in Medemblik
Visdief	Geringd op 29-6-2020 in Meppel
	Levend, ring afgelezen op 6-4-2023 in Senegal ten noorden van Dakar
Visdief	geringd op 19-6-2017 in Meppel
	Levend, ring afgelezen op 12-4-2023 in Senegal ten zuiden van Dakar

De laatste twee meldingen zijn voor ons natuurlijk interessant. Van de visdiefjes, die in Meppel zijn geringd, zijn de ringen afgelezen in de buurt van Dakar. Het is bekend dat visdiefjes overwinteren o.a. in deze regio. Van "Meppeler" visdiefjes hadden wij tot nu toe geen meldingen gekregen van uit Afrika. Natuurlijk roept deze melding vragen op. Kan het zijn dat de visdiefjes hier blijven hangen of waren ze al op doortrek? Bekend is wel dat de West-Europese visdiefjes in deze regio overwinteren. Mochten ze nog beginnen aan de trek naar het noorden, dan doen ze er slechts een paar dagen over om in Nederland te arriveren, zie de aankomstdata van visdiefjes van de afgelopen jaren (jaarverslagen van Vliegvlug) in Meppel.

Hieronder een kopie van de melding van het Vogeltrekstation.

Beste Ringer/Melder,

Vriendelijk bedankt voor uw melding van een geringde vogel. Hieronder treft u de gegevens over deze vogel aan. Als u fouten in deze melding aantreft verzoeken wij u vriendelijk deze aan ons te melden, zodat deze kunnen worden aangepast.
Uw melding van een geringde vogel draagt bij aan de kennis van trek en overleving van wilde vogels. Deze kennis wordt gebruikt ten behoeve van onderzoek en bescherming van deze soorten.

Ring	NLA L...469793	H. Folkerts	Werkhorst 3 7944 AP Meppel	folkertsh@home.nl
Find	NLA L...469793	SAFRING (FPP)	University of Cape Town 7701 RSA RONDEBOSCH	safring@adu.org.za

NLA L...469793		[NLA L...469793]
Ringgegevens	NLA L...469793	[NLA L...469793]
	19-6-2017, 0800, datum is exact op de dag af	[0]
Geringd door:	H. Folkerts (B44)	
Soort:	visdief (Sterna hirundo)	[06150]
Geslacht:	onbekend	[onbekend]
Leeftijd:	nestjong, niet vliegvlug	[1]
Ringplaats volgens Google:	Kaapweg 6, 7944 HV Meppel, Netherlands	[NL04]
Ringplaats volgens ringer:		
Coördinaten:	lat: 52.695242704086304 (+52° 41' 42"), lon: 6.178050041198730 (+6° 10' 40")	toon op kaart
Nauwkeurigheid:	nauwkeurig tot op de ingevulde ringcoördinaten	[0]
Andere merktekens:	geen andere (kleur)merktekens aanwezig	[ZZ]
Euring code: NLA\AQ\NLA...469793\1\1\ZZ\06150\N\0\H\1\U\0\1\2\2\19062017\0\0800\NL04\+524142+006104\0\8\20\0\4\-----\---\-----		
Meldgegevens	NLA L...469793	[NLA L...469793]
	12-4-2023, ----, datum is exact op de dag af	[0]
Gemeld door:	SAFRING (FPP) (FPP)	
Soort:	visdief (Sterna hirundo)	[06150]
Geslacht:	onbekend	[U]
Leeftijd:	na 1e kalenderjaar (> 1 kj)	[4]
Meldplaats volgens Google:	FWR8+VG7, Rue des Anbergines, Somone, Senegal	[NU00]
Meldplaats volgens melder:		
Coördinaten:	lat: 14.492392676637039 (+14° 29' 32"), lon: -17.084062894185390 (-17° 5' 2")	toon op kaart
Nauwkeurigheid:	Ergens binnen een straal van 5 km	[1]
Conditie:	levend; los door RINGER ("gecontroleerd")	[8]
Omstandigheden:	gevangen of gecontroleerd door ringer	[20]
Andere merktekens:	geen andere (kleur)merktekens aanwezig	[ZZ]
Opmerkingen:	Geen	
Euring code: NLA\AQ\NLA...469793\0\4\ZZ\06150\0\000\N\0\Z\U\0\4\0\U\1\1\12042023\0\---\NU00\+142932-0170502\1\8\20\0\4\-----\---\-----		

Vogeltrekstation – Dutch Centre for Avian Migration and Demography
Postbus 50, 6700 AB Wageningen, Nederland Tel. (+31) 317-473465
info@vogeltrekstation.nl www.vogeltrekstation.nl www.griem.nl

Bijeneters

Het klimaat heeft grote gevolgen voor de natuur. Het warmer worden van het klimaat geeft verschuivingen te zien van flora en fauna. Voor de bijeneters geldt natuurlijk hetzelfde. Zo'n 25 jaar geleden broedden er in Nederland sporadisch bijeneters. Nu zijn ze een vaste broedvogel geworden in Nederland. De laatste jaren broedden ze hoofdzakelijk in de provincie Limburg. Af en toe hadden wij een broedgeval langs de kust of ergens in het binnenland. Een algemene verschijning is het echter niet. Nog steeds is de bijeneter in Nederland een zeldzame vogel. Dit heeft tot gevolg dat deze kleurrijke verschijning nog steeds zeer aantrekkelijk is voor vogelaars en fotografen.

Verloop broedseizoen

Gebied Limburg

Afgelopen jaren zijn de Bijeneters op een vaste locatie in Limburg tot broeden gekomen. Ook dit jaar werden er op 8 mei de eerste bijeneters gezien. Ook de dagen erna werden er maximaal 3 waargenomen. Het gebied is echter uitgestrekt en onoverzichtelijk. Het zou dus kunnen zijn dat hier meer Bijeneters zich zouden kunnen ophouden. Nu is dit voor het broedseizoen en vooral tijdens de broedperiode in juni moeilijk om de aanwezigheid van de vogels vast te stellen. Ze laten zich af en toe zien maar dat is het dan ook wel. Meer duidelijkheid krijgen wij tijdens de jongen periode. Voedselvluchten naar het nest geven een goede indicatie over het aanwezige aantal broedparen en de broedlocaties. Voorgaande jaren zijn er bijeneters uitgerust met een geolocator. Dit jaar hebben wij besloten om hiermee te stoppen. Wel is er gekeken of er bijeneters rondvlogen die voorzien waren van een geolocator, maar dit hebben wij niet kunnen vaststellen.

Bijeneter vliegt naar zijn nest

Verloop broedseizoen in Nederland

De eerste Bijeneter werd in Nederland gezien op 4 mei in Zeeland. Op 5 mei werd een groep van 8 stuks waargenomen in Zeeland. Daarna werd af en toe een enkel exemplaar op diverse locaties in Nederland waargenomen. Vanaf 13 mei werden nu regelmatig groepen bijeneters (maximaal 18 stuks in Groningen) gezien. Op 8 mei kregen wij de melding dat op de vaste broedlocatie in Limburg 3 bijeneters waargenomen waren. Ook uit het Duitse grensgebied kwamen nu meldingen van bijeneters. De eerste waarneming van 8 bijeneters was op 7 mei. Op 30 mei was er een melding van 15 bijeneters. Op 14 juli is er een bezoek gebracht aan Limburg en het Duitse grensgebied. In Limburg werd op de vaste broedlocatie 1 nest aangetroffen. In het Duitse grensgebied troffen wij op 3 locaties nesten aan. Op 20, 21 en 22 juli hebben wij op diverse veelbelovende plaatsen gezocht naar aanwezige bijeneters. Ook de bekende broedplaatsen werden weer bezocht om nauwkeurig het aantal aanwezige broedparen vast te kunnen stellen. In Limburg werden er verder geen broedparen bij gevonden. In het Duitse grensgebied troffen wij op de eerste locatie 1 nest, op de tweede locatie 2 nesten en op de derde locatie 5 nesten. In vergelijking met vorig jaar dus een kleine daling van het aantal broedparen in zowel Limburg als het Duitse grensgebied. Voor zover wij weten zijn wel op alle locaties jongen uitgevlogen. Het is echter moeilijk om dit te constateren. Enkele dagen posten tijdens het uitvliegen van de jongen bij een nestlocatie kan duidelijkheid geven maar dit is ondoenlijk omdat er 9 broedparen waren.

In juli kwamen er meldingen van aanwezige bijeneters uit Zeeland, Noord-Holland en Groningen. Voor Nederland goed nieuws dat er behalve in Limburg nu ook op andere locaties bijeneters tot broeden zijn gekomen. In Zeeland zijn 3 broedgevallen vastgesteld en zijn er ook jongen uitgevlogen. Hoeveel jongen is echter onbekend. Wel werd er na het broedseizoen in de regio een groep van 29 exemplaren waargenomen. In Noord-Holland werden in het voorjaar enkele waarnemingen gedaan van bijeneters in een duingebied. Deze lieten zich niet altijd zien dus was het onbekend of het om een broedgeval ging. Echter in juli werden er voedselvluchten waargenomen en is de nestplaats ook ontdekt. Helaas voor dit broedgeval werd het nest door een vos uitgegraven zodat dit een mislukt broedgeval was.

In Groningen hadden de bijeneters meer succes. Twee paartjes hebben hier hun jongen kunnen grootbrengen. Het juiste aantal uitgevlogen jongen is echter onbekend. Na het broedseizoen werden er in deze regio regelmatig een groep van 12 bijeneters waargenomen. Het kan dus zijn dat de 2 broedparen 8 jongen hebben grootgebracht. Een goed resultaat.

Excursie

Op 6 mei hebben wij een excursie georganiseerd. Deze keer viel onze keuze op het Zuidlaardermeer gebied. Als excursieleider werd Bert Dijkstra, werkzaam in dit gebied, benaderd en hij zou ons rondleiden in dit gebied. Om 7 uur 's morgens werd er verzameld op de carpoolplaats in Meppel en vertrokken wij richting het Zuidlaardermeer. Rond 8 uur waren wij ter plaatse en ging de excursie van start. Bert Dijkstra gaf uitleg over het beheer en inrichting van het gebied en de voorkomende vogelsoorten. De weersomstandigheden leken in eerste instantie niet al te best. Gelukkig klaarde het in de loop van de morgen wat op en konden wij genieten van dit uitzonderlijke gebied met zijn bijzondere soorten vogels. Witwangsterns vlogen volop rond en de steltkluten werden ook gezien. De zeearend liet het die morgen afweten maar toch was het een zeer geslaagde morgen.

Bestuur 2023

Hilbert Folkerts	voorzitter
Wil Kouwenhoven	secretaris
Henk Tebberman	penningmeester
Henk van der Waal	lid
Bert Robbe	lid
Kees Vanger	lid

Werkgroepen;

Weidevogels Uilen	Jans Bijker, Klaas tuut, Jelmer Bakker, Herman Bus en Bonne Bus Eduard van der Vegt, Luuk Buit, Henk Jan de Boer, Jans Bijker, Jan Stolte, Thijs Travaille, Erwin Kuiper, Henry Pastoor, Henry Mooiweer en Hilbert Folkerts.
Torenavalken Slechtvalken Visdiefjes Nestkastjes	Erwin Lok, Jan Roelof Klaassen, Jans Bijker en Eduard van der Vegt. Jans Bijker en Hilbert Folkerts Henk Tebberman, Jans Bijker en Hilbert Folkerts Martin en Jonne Roomer, Fred de Groot, Ben Geel, Marinus van Dam, Henk van der Waal en Kees Vanger.
Oeverzwaluwen Bijeneter	Martin en Jonne Roomer en Hilbert Folkerts. Hilbert Folkerts, Martin Roomer en Bert Dijkstra.

Colofon	
Informatie	Vogelwerkgroep Vliegvlug
Foto's	Archief Vliegvlug en Martin Roomer
Websites	www.vliegvlugmeppel.nl www.bijeneters.nl
E-mailadres	info@vliegvlugmeppel.nl
Bank	NL58 RABO 033 3100 115
ANBI	RSIN 8120 49 664

Annex A. Financiële verslaglegging stichting Vogelwerkgroep Vliegvlug Meppel

Omschrijving	Debet (W&V)	Credit (W&V)	Debet (Balans)	Credit (Balans)
NL58.RABO.0333.1001.15 per 31-12-2023			1.866,37	
NL58.RABO.0333.1001.15 per 31-12-2022				4.351,85
Reserveren Kruisposten	5.000,00	5.000,00	5.000,00	
Drukwerk	832,14			
Porto	43,43			
Kosten Websites Vliegvlug / Bijeneter(s)	242,00			
Bankkosten	235,20			
Kosten projecten algemeen	2.440,94			
Diverse Verenigingskosten	339,27			
Stornering Donaties Panman + de Kansel	60,00	60,00		
Donaties		4.660,30		
Subsidies		250,00		
Baten projecten algemeen		1.737,20		
Totaal	9.192,98	11.707,50	6.866,37	4.351,85
Resultaat	2.514,52			2.514,52
Totaal generaal	11.707,50	11.707,50	6.866,37	6.866,37
Resultaat 2023	2.514,52			